

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΗΣ Ι

Ενότητα #1: Τεκμήρια

Η καθαίρεση του αυτοκράτορα Ρωμύλου Αυγούστου και η εγκατάσταση των Οστρογότθων στην Ιταλία.

Νικόλαος Καραπιδάκης
Τμήμα Ιστορίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η καθαίρεση του αυτοκράτορα Ρωμούλου Αυγούστουλου και η εγκατάσταση των Οστρογότθων στην Ιταλία.

Ο Ιορδάνης, συγγραφέας αυτής της πηγής, ήταν Γότθος ή Αλανός στην καταγωγή. Υπήρξε γραμματέας ενός αρχηγού (δούκα) των Αλανών και χρημάτισε πιθανότατα επίσκοπος του Κρότωνα. Αν και Βάρβαρος, στην καταγωγή, είχε εκχριστιανιστεί και επηρεαστεί από τον πολιτισμό του ανατολικού τμήματος της αυτοκρατορίας. Έζησε και στην Κωνσταντινούπολη, μάλλον, προς το έτος 550 και έγραψε δύο έργα. Τα Γετικά. *Getica* δηλαδή τα «Γοτθικά» (εκείνη την εποχή οι ιστορικοί συνέχουν τους αρχαίους Γέτες με τους σύγχρονους τους Γότθους) και τα «Ρωμαϊκά» *Romana*. Τα Γοτθικά του είναι ουσιαστικά μια αντιγραφή ενός άλλου έργου που δεν σώθηκε: της ιστορίας των Γότθων του Κασσιόδωρου.

Ο Ζήνων, Ίσαυρος στην καταγωγή, και γαμπρός του αυτοκράτορα Λέοντα βασίλευσε 17 χρόνια. Τον καιρό που διέμενε ευτυχισμένος στην Χαλκηδόνα, η αυγούστα Βερόνα, η πεθερά του, έκανε αυτοκράτορα τον αδελφό του Βασιλίσκο, και τον εγκατέστησε ως Αύγουστο στην Πόλη [Κωνσταντινούπολη]. Όταν το έμαθε ο Ζήνωνας αποσύρθηκε στην Ισαυρία χωρίς να προκαλέσει ζημιά στο κράτος, προτιμώντας να ζήσει εξόριστος με την αυγούστα Αριάδνη παρά να κάνει εμφυλίους πολέμους. Μαθαίνοντάς το ο Βασιλίσκος χάρηκε, και αναγόρευσε Καίσαρα τον γιο του Μάρκο. Ήταν φουσκωμένος Νεστοριανός και στράφηκε εναντίον της Εκκλησίας αλλά με τη θέληση του Θεού έσκασε από το φούσκωμά του χωρίς να προλάβει να συγχωρηθεί. Ο Ζήνωνας ξαναβρίσκοντας έτσι το βασιλικό αξίωμα, τον εξόρισε, μαζί με τον πατέρα του και τη μητέρα του, στη Λήμνο της Καππαδοκίας. Εκεί πέθαναν από το κρύο, χάνοντας και τη βασιλεία, αφού είχαν αφήσει να κρυνώσει μέσα τους η χάρις προς τον Κύριο και προς το συνάνθρωπο.

Στην Εσπερία, ο Ορέστης είχε διώξει τον [Ιούλιο] Νέποτα και είχε ανεβάσει στον αυτοκρατορικό θρόνο τον γιο του Ρωμούλο Αυγούστουλο. Αλλά, λίγο μετά, ο Οδόακρος, Ρούγος στην καταγωγή, στηριζόμενος από τους Θουριλίγγιους, τους Σκύρες και τους Έρουλους, εισβάλλει στην Ιταλία, καθαιρεί τον Αυγούστουλο και τον εξορίζει στο Λουκουλάνο της Καμπανίας. Έτσι χάθηκε, μαζί με τον Αυγούστουλο και το δυτικό τμήμα της αυτοκρατορίας, και η ηγεμονία του ρωμαϊκού λαού που είχε εδραιώσει ο Οκταβιανός Αύγουστος, το έτος 709 από κτίσεως Ρώμης. Το έτος 522 της κυριαρχίας των προκατόχων του αυτοκρατόρων. Στη συνέχεια στη Ρώμη κυριάρχησαν οι Γότθοι. Ο βασιλιάς των Γότθων Θεοδώριχος, γιος του Τριάριου, επονομαζόμενος ο «αλλήθωρος», είχε συγκεντρώσει τους άνδρες του και προχωρήσει, ένοπλος, έως το Άναπλουμ, τρία μίλια από την Πόλη. Αλλά χωρίς να ενοχλήσει κανένα Ρωμαίο, υποχώρησε ξαφνικά. Προχωρούσε προς την Ιλλυρία όταν τον βρήκε, ξαφνικά, ο θάνατος. Βρισκόταν ανάμεσα στις άμαξες και το άλογό του αφηνίασε από φόβο και τον έριξε πάνω στην αιχμή ενός δόρατος που βρισκόταν σ' ένα άρμα. Τρυπήθηκε και με τον θάνατό του χάρισε μια μέρα γιορτής στο κράτος. Καθώς ο Βάλαμερ, βασιλιάς των Γότθων είχε πεθάνει πολεμώντας τους Σκύρες, ο Θεοδώμιρος διαδέχθηκε τον αδελφό του, από κοινού με τον αδελφό του Βιδίμηρο και τον γιο του Θεοδώριχο. Τράβηξαν κλήρο για να διαλέξουν τους τόπους που θα λεηλατούσαν. Ο Βιδίμηρος και ο γιος του Βιδίμηρος την Εσπερία. Ο Θεοδώμιρος και

ο γιος του Θεοδώριχος την Ιλλυρία και τη Θράκη. Αφήνοντας κατά μέρος την Πανονία, αποφασίζουν να ξεκληρίσουν ο ένας την Ιταλία και ο άλλος την Ιλλυρία, αλλά φθάνοντας στις επαρχίες που τους είχε αποδώσει η κλήρωση, οι δυο βασιλιάδες άφησαν τον επίγειο κόσμο, ο Βιδίμιρος στην Ιταλία, στην Ιλλυρία ο Θεοδώμιρος. Πέθανα αφήνοντας δυο γιους. Ένας απ' αυτούς ο Βιδίμιρος, νικήθηκε στην Ιταλία, την εγκατέλειψε και μετακινήθηκε προς στη Γαλατία και την Ισπανία. Ο άλλος, ο Θεοδώριχος, μαγνητισμένος από την προσοχή που του έδειξε ο αυτοκράτορας Ζήνωνας, μετέβηκε στην Κωνσταντινούπολη όπου διορίστηκε *magister militum* και γιόρτασε έναν θρίαμβο, με δημόσια δαπάνη, ως τακτικός ύπατος.

Αλλά καθώς αυτήν την εποχή, όπως προαναφέραμε, ο Οδόακρος κρατούσε το βασίλειο της Ιταλίας, και ο αυτοκράτορας Ζήνωνας διαπίστωνε ότι αυτή η χώρα ήταν στην κατοχή των Βαρβάρων, προτίμησε να τη δώσει στον Θεοδώριχο που ήταν «πελάτης» του παρά σε κάποιον άλλον που δεν γνώριζε. Αφού τα σκέφτηκε όλα αυτά, τον έστειλε στην Ιταλία αναθέτοντάς του τον λαό και τη Σύγκλητο των Ρωμαίων. Βασιλιάς των Ρωμαίων και Ρωμαίος ύπατος, ο Θεοδώριχος έφθασε στην Ιταλία όπου πολέμησε σε πολλές μάχες τον Οδόακρο υποχρεώνοντάς τον να συνθηκολογήσει στη Ραβέννα. Καχύποπτος απέναντί του τον στραγγάλισε αργότερα μέσα στο παλάτι της Ραβέννας και παρέμεινε, σοφός και ειρηνικός, βασιλιάς του λαού του και πρίγκιπας των Ρωμαίων.

Ισαυρία: περιοχή της Μικράς Ασίας, δυτικά της Κιλικίας.

Χαλκηδών : πόλη του Βοσπόρου, απέναντι από την Κωνσταντινούπολη.

Νεστόριος: αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως (428-431). Οι θέσεις του περί των δυο διαφορετικών και ξεχωριστών φύσεων του Χριστού καταδικάστηκαν από τη σύνοδο της Έφεσσας το 431.

Λήμνος, Limeni, Lemni, αταύτιστο τοπωνύμιο.

Ρούγοι, Σκύρες και Έρουλοι: είχαν νικηθεί από τους Ούνους και κατέφυγαν στην υπηρεσία της Ρώμης, θεωρούμενοι έμπειροι στρατιώτες. Οι Ρούγοι είχαν εγκατασταθεί στη σημερινή Αυστρία, οι άλλοι στη σημερινή Ουγγαρία. Οι Θουριλίγγιοι στην κοιλάδα του Δούναβη. Άλλοι συγγραφείς ονομάζουν τον Οδόακρο βασιλιά των Ρούγων, άλλοι βασιλιά των Θουριλιγγίων.

Βασιλιάς: Μιλώντας για τους Βαρβάρους ο όρος αυτός, λατινικά *rex*, σημαίνει τον πολεμικό αρχηγό, συνήθως αναγνωρισμένο από τον αυτοκράτορα. Σε αυτήν την περίπτωση ήταν ο μόνος που απολάμβανε πλήρως τη «βασιλεία».

Magister militum : στην αυτοκρατορική αυλή, από την εποχή του Κωνσταντίνου, υπάρχουν 2 *magistri militum praesentales*. Τα καθήκοντά τους είναι αντίστοιχα, περίπου, με αυτά ενός υπουργού άμυνας. Ο ένας ήταν υπεύθυνος για το ιππικό, ο άλλος για το πεζικό.

Ο Οδόακρος συνθηκολόγησε το 493.

Jordanes, Romana, Th. Mommsen, M.G.H., Auct. Antiquae., V-1, Βερολίνο, 1882, σελ. 44-45.